

V. SPRAWOZDANIA

V ŁÓDZKA KONFERENCJA BIOGRAFICZNA *BIOGRAFIA I BADANIE BIOGRAFII* – *BIOGRAFIE EDUKACYJNE* Łódź, 04.02.2011

4 lutego 2011 roku odbyła się V Łódzka Konferencja Biograficzna *Biografia i badanie biografii – Biografie edukacyjne*, zorganizowana przez Zakład Andragogiki i Gerontologii Społecznej Uniwersytetu Łódzkiego, kierowana przez prof. dr hab. Elżbietę Dubas. W tej edycji uczestnicy zaproszeni byli do uczestnictwa w rozważaniu problematyki biografii edukacyjnej i udziału zarówno w sesji plenarnej, jak również części warsztatowej. W obradach wzięły udział osoby z kilku ośrodków akademickich: Uniwersytetu Łódzkiego, Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi, Politechniki Wrocławskiej, Uniwersytetu Śląskiego oraz Uniwersytetu Warszawskiego.

Konferencję otworzyła prof. dr hab. Elżbieta Dubas, która przywitała zgromadzonych gości i poprowadziła pierwszą część obrad pt. *Badanie biografii edukacyjnych*. Prof. dr hab. E. Dubas w inauguracyjnym wystąpieniu zatytułowanym: *Biografia edukacyjna jako fenomen badań biograficznych i przedmiot badań andragogiki. Wprowadzenie w problematykę* wprowadziła wszystkich uczestników w poruszaną tematykę biografii edukacyjnej. Zwróciła uwagę, że biografia edukacyjna jest powszechna i stanowi stały element biografii ogólnej. Autorka podkreśliła, że podobnie jak edukacja, jest ona jednym z najważniejszych przedmiotów badań andragogiki. Pani Profesor poddała refleksji kwestie, które powinny być badane w kontekście biografii edukacyjnej. W podsumowaniu stwierdziła, że badanie biografii jest sztuką ze względu na fakt indywidualizacji materiału badawczego, autorskiego charakteru badania, specyfiki relacji badacz–badany oraz kwestii etyczności prowadzenia badań.

Drugie wystąpienie prof. dr hab. Olgi Czerniawskiej (Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna) zatytułowane: *Drogi edukacyjne osób starszych*, było przedstawieniem wyników badań biograficznych osób 60+ przeprowadzonych przez studentów. Treści wywiadów stanowiły bogate źródło wiedzy o narracji wojny i związanym z nią brakiem rozpoczęcia edukacji formalnej, pamięci szkoły oraz istniejących ówczesnie organizacji społecznych. Autorka zwróciła uwagę, że wywiady oprócz nieocenionych walorów biograficznych, odegrały niezwykle ważną rolę zarówno dla osób badanych, jak i samych badaczy, stanowiąc formę międzygeneracyjnej współpracy i wzajemnej edukacji.

Trzeci referat – dr Moniki Sulik (Uniwersytet Śląski) pt. *Doświadczenie dotyku w relacjach biograficznych* poświęcony był problematyce dotyku,

który jako pojęcie wielowymiarowe związany jest zarówno z cielesnością człowieka, jak i posiada znaczenie metaforyczne. Autorka wyróżniła i opisała trzy wymiary dotyku: dotyk ciała, dotyk ducha oraz dotyk codzienności.

Wystąpieniem kończącym pierwszą część sesji plenarnej było *Doświadczenie rodzicielstwa wyzwaniem dla biografii edukacyjnej* dr Emilii Mazurek (Politechnika Wrocławska). Autorka ukazała doświadczenie rodzicielstwa jako wyróżniające się spośród innych doświadczeń życiowych. Wyodrębniła także różnice wpływu rodzicielstwa na życie ludzkie według kryterium płci. Zwróciła uwagę, że stawanie się rodzicem jest procesem wielowymiarowym, gdyż w różny sposób wpływa na życie kobiet i mężczyzn i zmienia je, a z drugiej strony nie zawsze łączy się z edukacją i rozwojem.

Następnie dr Monika Modrzejewska-Świgulska (Uniwersytet Łódzki) poprowadziła warsztaty biograficzne *Opracowanie materiału biograficznego*. Autorka przedstawiła swój warsztat badawczy i procedurę analizy wywiadów narracyjnych, które wykorzystywała w pracy doktorskiej pt. *Twórczość codzienna pedagogów w perspektywie biograficznej*. Poprzez zastosowanie przedstawionej procedury badawczej uczestnicy mogli przekonać się, w jak różny sposób dokonywana jest interpretacja materiału badawczego.

Drugiej części sesji plenarnej, zatytułowanej *Współczesne wymiary biografii*, przewodniczyła dr hab. Ewa Skibińska (Uniwersytet Warszawski). Pierwszym referatem wygłoszonym w tej części tematycznej było wystąpienie mgr. Wojciecha Świtalskiego pt. *Biografie edukacyjne studentów pedagogiki w zakresie edukacji dorosłych*. Autor zaproponował wykorzystanie różnego rodzaju linii edukacyjnych jako sposobu opisu osiągnięć edukacyjnych w funkcji czasu.

Dr Joanna Stelmaszczyk (Uniwersytet Łódzki) w wystąpieniu na temat *Wpływ rodziny na biografie edukacyjne* przedstawiła rolę, jakie pełnią poszczególne członkowie najbliższej rodziny – osoby znaczące, w kształtowaniu stosunku wobec edukacji, motywowaniu do nauki, byciu wzorcem, zaszczepianiu własnych zainteresowań oraz przekazywaniu wiedzy i umiejętności. Autorka zwróciła uwagę na to, że wpływ rodziny na edukację może być nie tylko pozytywny, ale także negatywny.

Ostatnie wystąpienie *Nie przeczytałem żadnej książki*, zamykające drugą część sesji plenarnej, wygłosiła prof. dr hab. Elżbieta Dubas. Była to relacja z analizy wywiadu dotyczącego biografii edukacyjnej 46-letniego mężczyzny, który w wyniku nieprawidłowej diagnozy lekarskiej doświadczał niepowodzeń szkolnych. Wywiad ten pokazał, jak ogromną rolę odgrywają wczesne doświadczenia edukacyjne w dalszej edukacji oraz ukazał nieprawidłowości w systemie diagnostyki zarówno prowadzonej przez szkołę, jak i służbę zdrowia. Stanowił także przykład tego, jak istotna w życiu człowieka jest rola edukacji nieformalnej oraz uznanie innych i wiara w siebie w motywowaniu do nauki.

Elementem zamykającym drugą część tematyczną były warsztaty *Badanie biografii edukacyjnych – warsztaty biograficzne* poprowadzone przez dr Joannę Stelmaszczyk, która na przykładzie ćwiczenia *Książki mojego życia* ukazała, jak różne są nasze doświadczenia i w jak niejednorodny sposób wpływają na biografię.

Różnorodność problematyki poruszonej podczas konferencji pokazała, w jak rozmaity sposób może być postrzegana kwestia biografii edukacyjnej. Konferencja stanowiła także niezwykle interesującą okazję do wymiany doświadczeń w zakresie prowadzenia badań biograficznych.

Ewa Izabela Kurek

SPOŁECZNO-KULTUROWE PRZESTRZENIE UCZENIA SIĘ LUDZI DOROSŁYCH Zakopane, 14–15.05.2011

W dniach 14-15 maja 2011 r. w malowniczych okolicach Kościeliska, znajdującego się kilka kilometrów od ścisłego centrum Zakopanego oraz granicy ze Słowacją odbyła się dwudniowa konferencja naukowa organizowana przez Akademickie Towarzystwo Andragogiczne, Wyższą Szkołę Administracji w Bielsku-Białej oraz Uniwersytet Śląski w Katowicach (Wydział Pedagogiki i Psychologii). Na dwudniowe spotkanie przybyło ponad czterdzieści osób zajmujących się zagadnieniami uczenia się dorosłych. Konferencja jest wydarzeniem cyklicznym, odbywającym się od kilku lat w rejonach polskich Tatr. Tegoroczne obrady (VII edycja) oscylowały wokół hasła społecznych i kulturowych determinantów przestrzeni uczenia się dorosłych. Owe przestrzenie skupione zostały wokół trzech terminów: linii (formy, procesy uczenia się dorosłych), przecięć (problemy, antynomie, konflikty uczenia się), punktów (instytucje, miejsca, obszary uczenia się dorosłych). Matematyczna wymowa poszczególnych sekcji sprzyjała zawężeniu prowadzonych analiz oraz logicznemu uporządkowaniu rozległych obszarów poddanych rozważaniom.

Pierwszy dzień zaczął się od Walnego Zgromadzenia Akademickiego Towarzystwa Andragogicznego (ATA), w trakcie których podsumowano działalność Zarządu oraz wybrano nowy organ reprezentujący zrzeszonych w środowisku ATA andragogów. Spotkaniu przewodniczył prof. Józef Kargul, który w sprawny sposób przeprowadził zgromadzonych członków ATA przez nieproste czynności organizacyjne, sprawozdawcze i wyborcze zebrania, osiągając postawione założenia w postaci uzyskania absolutorium przez odchodzący zarząd oraz wybór nowych władz. W trakcie zebrania padło wiele interesujących uwag odnoszących się do problemów dotyczących środowiska osób zajmujących się naukowo oświatą dorosłych (planów wy-